

**ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
(з досвіду роботи)**

**Шарикіна Алла Сергіївна,
викладач англійської мови**

Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти
швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»

e-mail: 05537638@ukr.net

ВСТУП

Успіх підприємницької діяльності будь-якої особистості знаходиться у прямій залежності від рівня сформованості в неї підприємницької компетентності. Учнівська молодь, яка незабаром увійде у доросле самостійне життя, під час навчання має отримати необхідні знання, уявлення про умови та особливості підприємницької діяльності, зокрема, усвідомити, наскільки вона потрібна для сучасного суспільства, які є організаційно-правові форми підприємництва тощо.

Підприємливість – це риса особистості, засадами якої є установка на постійний пошук нових можливостей за межами наявних ресурсів, саморозвиток та самореалізацію, ефективна діяльність в умовах невизначеності. Її результатом стає створення та реалізація об'єктивно або суб'єктивно нових ідей, технологій і соціальних проєктів. Підприємлива особистість наділена творчим потенціалом, здатністю до інновації та готовністю ризикувати, а також планувати та керувати проєктами для досягнення поставленої мети. Це допомагає людині зрозуміти суть власної діяльності та не упустити можливості досягти чогось, а також є фундаментом для оволодіння конкретними навичками та знаннями властивими тим, хто займається соціальною або комерційною діяльністю.

Уроки іноземної мови, зокрема англійської, є сприятливим середовищем для формування підприємливої особистості за умови, що викладач зможе створити належне підприємницьке тло через змістову складову заняття та форми навчальної діяльності. Формуванню підприємливості сприяє застосування інтерактивних методів навчання, що спонукають діяти і мислити. Вони орієнтуються на широкий спектр учнівських потреб та задовольняють їх. Здобувачі освіти мають можливість перебувати у змодельованому іншомовному середовищі, аналізуючи, дискутуючи, розмірковуючи про складні рішення, наслідуючи життєві ситуації тощо. Під час підготовки до уроку важливо продумати доцільність і послідовність використання різних технік і форм роботи, спрямованих на розвиток умінь і навичок, необхідних для мовленнєвої діяльності: читання, розуміння, слухання, ведення діалогу, усних, письмових висловлювань тощо.

Проєктна діяльність надає здобувачам освіти можливість визначитися з метою та способом дій, вчить розподіляти обов'язки, керувати, брати участь в обговоренні проблеми, робити висновки. Робота в групах, пошуково-дослідницька діяльність, інтерактивні, ігрові технології навчання допоможуть оволодіти способами взаємодії з оточенням, сформуванню вміння збирати інформацію, аналізувати, успішно діяти в різних життєвих обставинах.

Кожен розуміє, що успішній особі (а підприємливість одна з її рис) потрібне знання іноземної мови. Без цього годі мандрувати, пізнавати світ чи налагоджувати міжнародні стосунки. Англійська як мова міжнаціонального спілкування стає важливим чинником успішного бізнесу. Важливо, щоб викладач, який прагне мотивувати здобувачів освіти, не забував наголошувати на цьому.

В основу пропонованих вправ та ділових ігор було покладено тематику ситуативного спілкування, визначену програмою з іноземних мов, зокрема теми «Засоби масової інформації», «Наука і технічний прогрес», «Робота і професія», «Мистецтво» тощо. Вони мотивують здобувачів освіти не тільки до активного спілкування, а й за умови застосування правильних підходів – до усвідомлення себе як підприємливої особи, яка вмє аналізувати, послуговуватися ІКТ, мислити інновативно, переконувати, ухвалювати відповідальні рішення тощо.

ТЕМА «JOBS»

Роздайте робочий аркуш і попросіть здобувачів освіти скласти власні речення відповідно до таблиці. Попросіть їх написати свої пропозиції на дошці та пояснити свій вибір.

A(n)	cook chef tailor hairdresser taxi-driver actor fire-fighter surgeon teacher accountant lifeguard manager	should be	tolerant cheerful calm energetic attentive courageous creative intelligent caring disciplined alert kind	because ...
------	---	-----------	---	-------------

ТЕМА «JOBS»

Здогадайтесь, про яку професію йде мова.

Шляхом обговорення питання, заповніть таблицю.

?	• somebody who reports news: somebody whose job is to find out facts and use the print or broadcast media to tell people about them
?	• somebody employed to sell something: somebody who sells goods or services, either in a store or by contacting potential customers
?	• somebody caring for patients: somebody trained to look after sick or injured people, especially somebody who works in a hospital or clinic, administering the care and treatment that a doctor prescribes
?	• somebody taking and paying money: somebody who works in a
a	• store or bank and handles customers' money transactions
?	• somebody medically qualified: somebody qualified and
licensed	• to give people medical treatment
?	• somebody who is paid to take care of one or more children in a family home, often also living there
?	• somebody who attempts to control or extinguish fires, and to rescue people or animals from danger
?	• a qualified professional adviser on legal matters who can represent clients in court
?	• somebody who styles hair: somebody whose job is to cut and style people's hair

ТЕМА «JOBS»

Заповніть таблицю на тему, що може бути однією з найкращих речей та однією з найгірших речей щодо запропонованих професій. Спочатку завдання виконується індивідуально, потім – парами. Після цього здобувачі освіти продовжують працювати у групах по чотири і, нарешті, обговорюють цю тему з усією групою.

The best things about these jobs	Jobs	The worst things about these jobs
	lifeguard	
	actor	
	teacher	
	taxi-driver	
	hairdresser	
	tailor	
	cook	
	surgeon	
	fire-fighter	
	chef	

ТЕМА «SOCIAL NETWORKING»

Поділіть здобувачів освіти на малі групи, можна використовуючи вправу "Find someone who...". Підберіть слова до пояснень шляхом обговорення.

hacked into / overtook / dating site / launched / sign up / log in / online

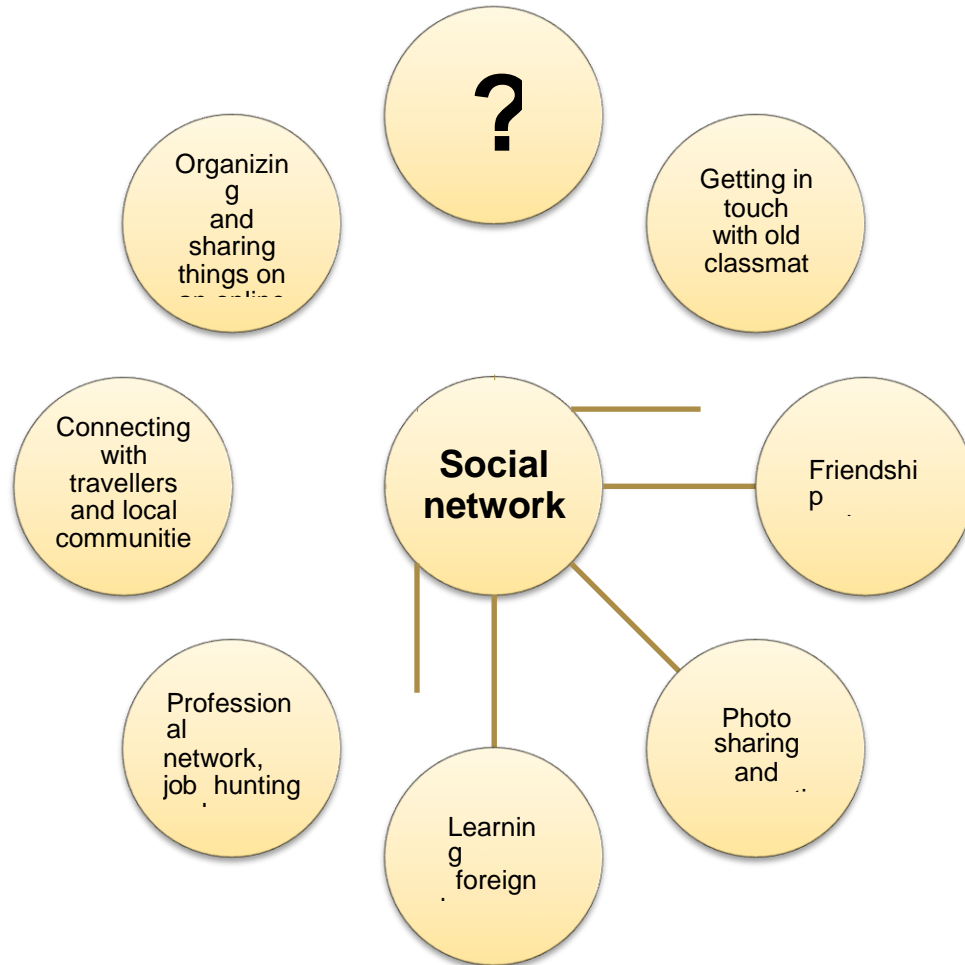
1. _____: a website where people can meet in order to start a romantic relationship.
2. _____: connect to a computer system by typing your name and password.
3. _____: performed better than someone or something else.
4. _____: entered a computer system without permission.
5. _____: register on a website.
6. _____: via the Internet.
7. _____: started (a new business or product).

ТЕМА «SOCIAL NETWORKING»

Speaking activity – BRAINSTORMING

Вправа виконується в два етапи.

1. Дайте відповідь на запитання «What do you use social networks for?»

2. Наведіть приклад web-sites на кожний пункт діаграми.

ТЕМА «EATING OUT»

Role-play«At the shop»

Здобувачів освіти отримують картки з зображенням різноманітних продуктів та їх цінами, а також завдання та ролі. Гра розрахована на парну роботу.

Student A	Student B
You are a shop assistant. Help a customer to buy everything he wants and don't sell your goods for low price	You have a party tonight. Buy everything you need to cook the best dinner. You have 45 \$.

Тема «EATING OUT»

Role-play «Dialogue »

Скласти діалог між власником ресторану та майбутнім працівником, використовуючи подані фрази та ідеї. Гра розрахована на парну роботу.

Use language such as:
You have experienced in...
We need someone
who... I left my last job

student

**You are a restaurant owner.
Talk**

- a job opening
- his or her job experience
- duties required for the

student

You are a chef. Talk to student

- your job experience

ТЕМА «FAMILY RELATIONSHIP»

Role-play «What's my problem? »

Гра допомагає розширити лексичний запас і закріпити вивчену лексику. На стікерах пишуться різні життєві проблеми, а потім листочки у випадковому порядку розклеюються на спини здобувачів освіти:

Здобувачі освіти спілкуються і запитують один одного:

- Куди мені звернутися?
- Що мені потрібно зробити, щоб позбутися від цієї проблеми? (При цьому ніхто не може називати саму проблему).

Здобувачу освіти потрібно на основі порад зрозуміти, в чому саме полягає його проблема.

Реалізуючи через зміст уроку соціокультурну лінію (вивчення матеріальної та духовної культури, засвоєння знань про звичаї, традиції, літературу, державу та її адміністративний устрій, географічне становище), викладач, використавши підприємницьке тло, зможе додатково вмотивувати та зацікавити здобувачів освіти. Адже будь-яку тему можна розглянути в різних ракурсах. Акцент на підприємницькій складовій допоможе здобувачеві освіти зайняти активну позицію в суспільстві, яка базується на свободі вибору особистості.